

Powstańcy warszawscy i łódzcy patrioci

03.10.2020 9:58 Andrzej Janecki / BAM

kategoria: **Tożsamość i tradycja**

Powstanie warszawskie upadło 3 października 1944 roku po 63 dniach bohaterskich walk. Poległo w nim ponad 15 tysięcy powstańców, a rannych zostało ok. 20 tysięcy. Zginęło lub zostało zamordowanych 150 tysięcy cywili. Ludność stolicy została wypędzona, a ponad 150 tysięcy osób zostało deportowanych w głąb Rzeszy lub zesłanych do obozów koncentracyjnych.

Kwiaty pod Pomnikiem Powstania Warszawskiego złożyła prezydent Hanna Zdanowska , fot. Radosław Józwiak / UMŁ

W tę przejmującą rocznicę kwiaty pod Pomnikiem Powstania Warszawskiego u zbiegu ul. Wojska Polskiego i al. Grzegorza Palki złożyła prezydent Hanna Zdanowska.

Powstanie warszawskie było jedną z największych i najbardziej zaciętych bitew miejskich II wojny światowej, porównywalną jedynie z walkami w Stalingradzie. Tylko w dwóch innych okupowanych stolicach Europy – Paryżu i Pradze – miały miejsce antyniemieckie powstania. Pod względem rozmachu, długości trwania i zaciętości walk ustępowały one jednak powstaniu

warszawskiemu.

Uznawane jest za jedno z najważniejszych wydarzeń w najnowszej historii Polski i do tej pory trwają dyskusje o zasadności jego wybuchu. Nikt jednak nie kwestionuje bohaterstwa żołnierzy i oficerów - kwiatu polskiej młodzieży.

Po wojnie również w Łodzi znaleźli się powstańcy. Wśród nich byli Maria i Henryk Gołębiowscy, inicjatorzy budowy Pomnika Powstania Warszawskiego.

Wśród innych powstańców, łodzian z wyboru znaleźli się m.in.:

Gryzelda Studzińska urodzona 2 marca 1929 r. w Warszawie (pseudonim. „Zela”) to harcerka „Szarych Szeregów”, uczestniczka powstania warszawskiego. Z urodzenia jest warszawianką, a z wyboru łodzianką.

Pani Gryzelda Studzińska brała udział w Powstaniu Warszawskim. Ponieważ w momencie jego wybuchu nie miała jeszcze 16 lat, nie była zaprzysiężona i nie walczyła z bronią w ręku, lecz pomagała w szpitalu polowym - zbierała pościel, odzież, środki opatrunkowe.

W 1946 r. wróciła do Polski, do Warszawy. Z jej domu nic zostało, ale wojnę przeżyła jej rodzina. Wszyscy przyjechali do Łodzi, gdzie pani Gryzelda zdała maturę, a potem skończyła polonistykę na Uniwersytecie Łódzkim. Później uczyła języka polskiego w łódzkich liceach, m.in. w: V, XIX, III i I LO.

Stanisław Offierski ps. Stanko urodzony 9 marca 1925 r. w Warszawie zmarł 27 maja 2020 roku w Łodzi, uczestnik Powstania Warszawskiego i żołnierz Armii Krajowej.

W Powstaniu Warszawskim służył w stopniu starszego strzelca z cenzusem, walczył jako żołnierz Zgrupowania „Żmija” na Żoliborzu. Brał udział w starciach z Niemcami, m.in. w całodziennym bitwie na Zdobyczy Robotniczej oraz zbrojnym wypadzie na kolumnę samochodową na szosie Błonie – Warszawa. Uczestniczył w odbiorze zrzutu broni w rejonie Zaborówka oraz w uderzeniu na Dworzec Gdański. Dwukrotnie ranny.

Wiktor Matulewicz ps. Luxor (ur. 14 marca 1920 w Zgierzu, zm. 26 stycznia 2011 w Łodzi) – powstaniec warszawski, członek harcerskiego batalionu Zośka, plutonowy podchorąży Armii Krajowej.

Wraz z II plutonem 1 kompanii przeszedł cały szlak bojowy batalionu „Zośka” w powstaniu warszawskim. Jego młodszy brat Bolesław Matulewicz ps. „Virtus” walczył również w batalionie „Zośka” i poległ 22 sierpnia 1944 w walkach powstańczych na Starym Mieście.

Po wojnie mieszkał i pracował w Łodzi. Był przez około 9 lat, do 1956 roku, systematycznie przesłuchiwany przez SB, łącznie jak policzył spędził 555 dni w więzieniach na

przesłuchaniach i śledztwach.

Krystyna Maria Wilk Bielska pseudonim "Stynka" urodzona 7 stycznia 1930 roku w Jarosławiu uczestniczka powstania warszawskiego Oddział: "Bakcyl" (Sanitariat Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej) - Podobwód Śródmieście-Południe - Szpital Polowy ul. Mokotowska 55.

Formacja: Zgrupowanie „Chrobry II”, Batalion „Miłosz”
Działania: pomoc sanitarna

Włączona do prac sanitarnych w utworzonym 1 sierpnia 1944 r. punkcie sanitarnym później szpitalu przy Mokotowskiej 55. Pomagała przy operacjach, opatrywała rannych, karmiła pacjentów, nosiła wodę ze studni artezyjskich na Wilczej, na Wspólnej. 2 października 1944 r. wraz z mamą i siostrą wyszła z miasta z ludnością ale wraz z rodziną została zakwalifikowana do deportacji w głąb Rzeszy. Po wojnie zamieszkała w Łodzi gdzie czterdzieści lat przepracowała w bibliotece uniwersyteckiej.

W Łodzi mieszkał i pracował również Aleksander Kamiński redaktor powstańczego Biuletynu Informacyjnego. Odstani numer ukazał się z datą 4 października 1944.

Łódź jako miejsce swojego zamieszkania wybrali również Bolesław Matulewicz (młodszy brat Wiktora Matulewicza) ps. "Virtus" oraz Tadeusz Zuchowicz ps. "Marek", "Markiz".

